

Raport

privind realizarea Programului Național de Abilitare Economică a Tinerilor (PNAET) - Componenta I "Informare și Instruire antreprenorială"

a. Mediatizarea și promovarea PNAET

Mediatizarea programului s-a realizat în cadrul evenimentelor organizate atât de ODIMM cât și de alți parteneri. Printre acestea:

- În februarie 2015, în cadrul **Târgului forțelor de muncă**, pentru studenții și absolvenții din țară, organizat de Universitatea de Stat din Moldova.
- **Seminarul instructiv-informativ** cu tema „Aspecte legale ale inițierii afacerii”, organizat de Colegiul MoldoStud-Art din Chișinău. La eveniment au participat circa 50 de absolvenți ai instituției pentru care au fost distribuite și materiale informative privind programele de suport implementate de ODIMM.(30 martie).
- **Concursul economic studențesc “Azi Student, mâne Antreprenor”**, organizat de Facultatea Business și Administrarea Afacerii, ASEM. În acest an la concurs au participat circa 80 de studenți din cadrul ASEM, USM, Universitatea de Stat din Comrat. (23 Aprilie 2015)
- **Forul meseriilor, ediția V-a și Târgul locurilor de muncă**, organizat de către Agenția Națională a Ocupării Forței de muncă pentru tineret. Vizitatori care au fost informați despre programele ODIMM, inclusiv PNAET.
- **Școala de Vară pentru Dezvoltarea Competențelor Antreprenoriale și valorile Democratice**. Seminar de instruire realizat pentru 45 de tineri și 20 de profesori din întreaga republică. La seminar tinerii și profesorii disciplinei „bazele antreprenoriatului” au fost informați, despre toate programele de suport implementate de către ODIMM. Activitatea a fost realizată de către Junior Achievement cu suportul financiar al Ambasadei SUA (27 iulie 2015)
- 13 noiembrie, masă rotundă cu genericul **“Oportunități naționale de abilitare economică a tinerilor în RM”**, organizată de catedra Contabilitate și Informatică Economică, în săptămâna “Zilele tineretului”. La eveniment au participat circa 60 de tineri studenți la ciclul I de studii din cadrul Universității de Stat din Moldova și 7 profesori cu profil economic;
- **Concursul ideilor de afaceri** organizat de Incubatorul de Afaceri al ASEM, pentru studenții ciclului I și II care doresc să inițieze o afacere pe perioada studiilor. (12 noiembrie, 27 noiembrie, 2015)

Totodată, colaboratorii ODIMM au acordat în cadrul PNAET, 1374 **consultații** în oficiu, la telefon și email, tinerilor antreprenori, precum și altor doritori de a iniția o afacere.

b. Desfășurarea cursurilor de instruire în cadrul PNAET

În perioada anului 2015, au fost realizate **16 cursuri de instruire** în cadrul Programului PNAET, la care au fost **instruiți 458 de tineri**, inclusiv **186 femei (40.6%)** și **114 tineri antreprenori. (24.9%)**.

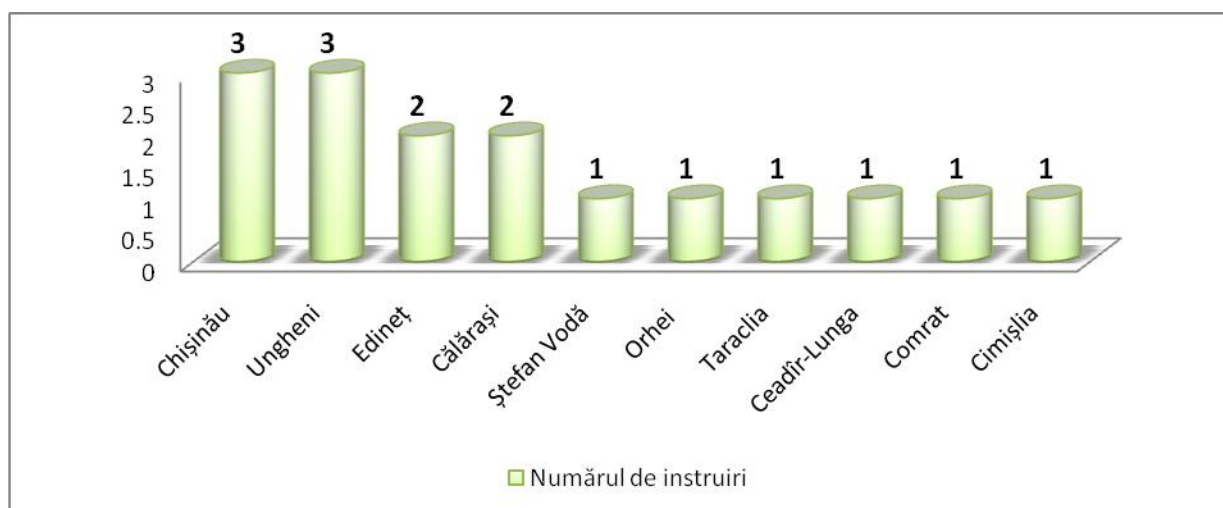
Ținem să menționăm că Programul a fost realizat timp de 7 luni, motivul de bază, fiind lipsa finanțării. Totodată, comparând cu rezultatele anului precedent în această perioadă programul s-a bucurat de o cerere mare din partea tinerilor.

Evoluția instruirilor în cadrul programului PNAET pe perioada de implementare

Indicatorii	Perioada								Total
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Nr. de instruiți	262	413	384	656	577	691	662	458	4103
Nr. femei	84	162	171	271	266	328	295	186	1763
Nr. de antreprenori	84	113	89	132	73	72	104	114	781
Nr. de consultații	3315	1500	1522	1800	1100	1500	1950	1374	14061
Nr. de cursuri	10	16	14	24	20	25	24	16	149

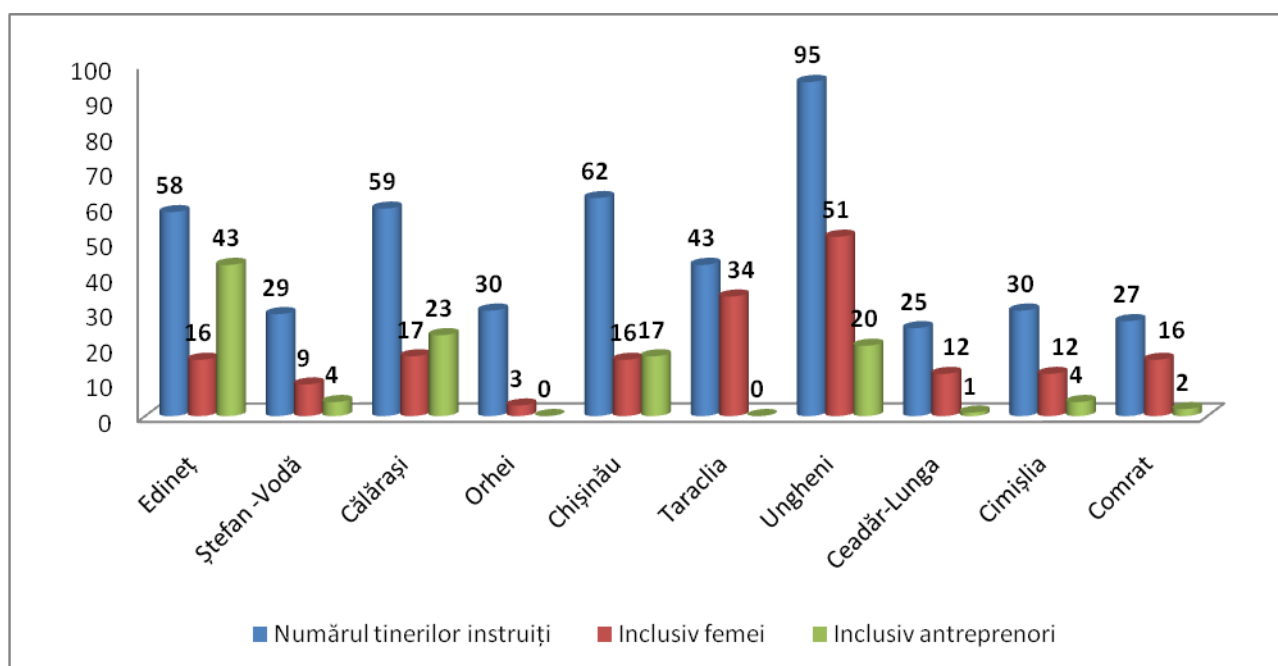
În anul 2015 cursurile PNAET au fost organizate în următoarele 10 raioane, precum: Edineț, Ștefan Vodă, Călăraș, Orhei, Chișinău, Taraclia, Ungheni, Ceadâr-Lunga, Comrat, Cimișlia.

Distribuția numărului de instruiți pe raioane

Cele mai multe instruiți au fost organizate în mun. Chișinău și rl. Ungheni cu 3 grupe de instruire, urmate de rl. Edineț și rl. Călărași, câte 2 instruiți.

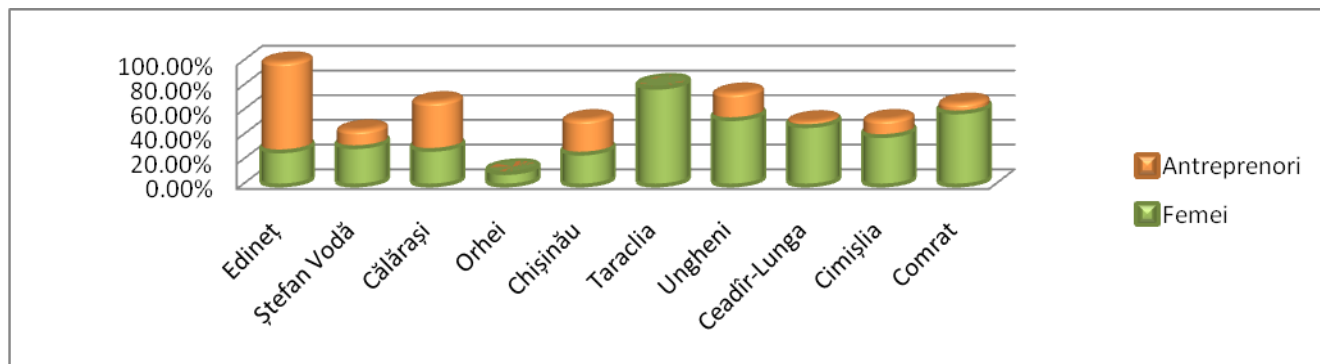
Distribuția tinerilor instruiți în anul 2015 în raioane .

Analiza structurii participanților la instruiți indică, per ansamblu, un grad mai înalt de participare a femeilor, întâietatea, fiind deținută de Taraclia cu 79.1%, urmată de Comrat –

59.2%, Ungheni – 53.7% și Cedar-lunga – 48%. În ce privește participarea tinerilor antreprenori aici situația indică un nivel mai activ de participare în zona de Nord, Sud Est și Centru.

Structura tinerilor participanți la instruiți în anul 2015

În marea majoritate a grupelor de instruire ponderea participării femeilor este una destul de mare, ceea ce indică un interes sporit din partea acestora pentru a iniția o afacere. În special, foarte active au fost femeile din zona de Sud a țării, precum Taraclia (79.1%), Comrat (59.2%), Ungheni (53.7%) și Ceadâr-Lunga (48%). De asemenea, în anul 2015 indicatorii ne arată o creștere a tinerilor antreprenori din Raionul Edineț, Călărași și Chișinău, care constituie o pondere semnificativă din totalul tinerilor instruiți. Această situație denotă că dezvoltarea competențelor antreprenoriale se realizează pe parcursul întregii activități de antreprenariat, dacă se dorește să se dezvolte o afacere competitivă și profitabilă.

b. Gradul de realizare a Componentei II a programului (Conform raportului DLC).

Din cauza situației create, în anul 2015 au accesat împrumutul preferențial pe componenta II a Programului PNAET, doar 8 tineri antreprenori în suma totală de 2400000 lei. Băncile partenere care au oferit aceste sub-împrumuturi au fost: Moldindconbank, Mobiasbanca - Groupe Societe Generale, Moldova-Agroindbank și Victoriabank. Toate sub-împrumuturile au fost solicitate pentru procurarea echipamentului agricol.

Din punct de vedere al distribuției teritoriale, sub-împrumuturile au fost acordate pentru antreprenorii din următoarele regiuni: Glodeni – 3, Ungheni, Chișinău, Călărași, Edineț și UTA Găgăuzia – câte 1 sub-împrumut.

c. Monitorizarea și evaluarea rezultatelor instruirii

Conform PA ODIMM 2015, monitorizarea instruirii se realizează prin participarea reprezentanților organizației la ultima zi de instruire. În cadrul acestor discuții reprezentanții organizației află din prima sursă părerea participanților cu referire la program, intențiile acestora într-un viitor apropiat cât și sugestiile de îmbunătățire. De asemenea, li se prezintă toate programele implementate de către ODIMM, cât și de către alte organizații naționale și internaționale.

Evaluarea Programului se realizează în baza chestionarelor de evaluare, care participanții le completează în ultima zi de instruire. Chestionarul este divizat în două părți distincte prin care 1. Dorim să aflăm părerea privind modul de desfășurare a programului de instruire, inclusiv aspecte logistice; 2. Dorim să evaluăm gradul de asimilare a informației de către tineri oferite în timpul instruirilor.

În rezultatul analizei chestionarelor de evaluare a Programului am identificat, următoarele constatări și concluzii.

- Vârsta medie a participanților la program a fost de 24 ani. Această situație indică asupra unui interes sporit pentru Program din partea tinerilor care deja au finalizat studiile și au o mică experiență practică în calitate de angajați.
- Din numărul total al participanților 98% au frecventat integral cursurile, fiind activi în timpul instruirilor prin implicarea în discuții și adresare de întrebări specifice.
- De asemenea, în chestionarele de evaluare 95% din participanții la instruire au menționat că, materialul expus în cadrul cursului este suficient pentru a iniția sau dezvolta o afacere, și doar 5% an răspuns negativ. Aceste afirmații ne permit să constatăm un nivel înalt de realizare a instruirilor din punct de vedere al dezvoltării cunoștințelor și competențelor de bază în domeniul antreprenoriatului.
- Același procent de tineri (95%) au menționat că informația oferită cât și abilitățile practice învățate pe parcursul instruirilor vor putea fi aplicate de către ei, atunci când va apărea necesitatea.
- Ce ține de nivelul de performanță a consultanților implicați în realizarea acestui program de instruire, am constatat următoarele rezultate.

***Aprecierea prestației formatorilor/consultanților pentru
programul de instruire***

Modulele Programului	Evaluarea
<i>Înregistrarea afacerii</i>	4,7
<i>Managementul afacerii</i>	4,7
<i>Planificarea afacerii</i>	4,8

<i>Managementul financiar</i>	<i>4,6</i>
<i>Contabilitatea întreprinderii</i>	<i>4,6</i>
<i>Marketing și vânzări</i>	<i>4,6</i>
<i>Managementul resurselor umane</i>	<i>4,8</i>
<i>Consultații practice</i>	<i>4,8</i>

Pentru toate modulele punctajul este unul mai înalt de 4.5, ceea ce indică asupra unei prestații înalte oferite de către instructorii implicați în acest program de instruire. O apreciere înaltă a fost acordată de către tineri și procesului de consultanță oferit pe parcursul realizării instruirilor. Astfel, pe lângă acumularea de cunoștințe și competențe în domeniul antreprenoriatului, tinerii au avut posibilitatea să primească răspunsuri concrete la întrebările apărute, oferite de către reprezentanții organizațiilor specializate precum: inspectoratul fiscal,

bănci comerciale, parteneri ale ODIMM în realizarea componentei financiare ale Programului, specialist în securitatea și protecția muncii, specialistul inspecției sanitar-veterinare etc.

Cu referire la gradul de asimilare a informației am constatat că per ansamblu peste 80 % din tineri au menționat că informația oferită este clară și expusă în mod accesibil. Cel mai bine tinerii au reținut următoarele aspecte (răspunsurile corecte la care au fost date de peste 70% din participanți):

- Scopul întocmirii planului de afaceri
- Structura planului de afaceri și informația necesară a fi inclusă
- Etapele activității financiare ale unei întreprinderi
- Ce reprezintă pragul de rentabilitate și cum el se calculează
- Aspectele de bază ale evidenței contabile
- Mixul de marketing.

Totodată, din analiza acestui compartiment al chestionarului am identificat unele tematici, care într-o măsură mai mică au fost asimilate de către tinerii participanți la instruire. Printre acestea sunt:

- Coeficienții care arată posibilitatea de a achita datoriile pe termen scurt (cel mai mic nivel de asimilare, doar 14% din tineri au dat răspunsuri corecte)
- De unde antreprenorul află despre disponibilitatea de resurse financiare

- Care este funcția prețului.

Bazându-ne pe rezultatele obținute în anul 2015 putem face următoarele **concluzii**:

- ✓ Programul PNAET este unul binevenit pentru tinerii care doresc să înceapă o afacere, fiind unul dintre puținele care se axează pe tineret;
- ✓ Componenta de instruire este una necesară pentru a iniția tinerii în bazele antreprenoriatului, chiar dacă unii dintre ei au urmat un curs de antreprenoriat în școala profesională, universitate sau alte organizații;
- ✓ Instruirile sunt axate nu doar pe informare și dezvoltare de cunoștințe ci și pe abilități practice pe care tinerii pot în mod de sine stătător să le aplice, dar pentru o etapă inițială de creare sau dezvoltare a afacerii;
- ✓ Un efect favorabil îl au întâlnirile tinerilor cu reprezentanții organizațiilor specializate pentru a afla din prima sursă cerințele și regulile necesare, care trebuie respectate la inițierea și dezvoltarea unei afaceri;
- ✓ puternică motivație li este oferită participanților la instruire în cadrul vizitelor realizate la tinerii antreprenori, beneficiari a Programului PNAET, care se împărtășesc cu propria experiență , răspunzând la întrebările specifice adresate.

Sugestii privind îmbunătățirea Programului PNAET

- Mărirea vârstei categoriei de Tânăr antreprenor, eligibil la program până la 35 de ani;
- Stimularea prin program a dezvoltării afacerilor în alte domenii decât cele din agricultură;
- Mărirea sumei creditului acordat;
- Deschiderea băncilor pentru acceptarea garanției oferite de către ODIMM
- Sporirea accentului în cadrul instruirilor pe oportunitățile oferite de către DCFTA și pe metodele de accesare a piețelor UE;
- Includerea în programul de instruire a unui modul, privind inovația și metodele de identificare și testare a ideilor inovative.
- Includerea în programul de instruire a aspectelor, privind principiile și beneficiile economiei verzi și managementului ecologic;
- Dezvoltarea unui nou Program de suport pentru tineri antreprenori, întrucât în anul 2016 expiră perioada de implementare a Programului PNAET.

